

PRESENTACIÓ SUSANNA

RESUM

Ressenya biogràfica i bibliogràfica de presentació del poeta, escriptor i editor Àlex Susanna, que tot seguit es referiria a la seva producció literària en el text que recollim a continuació.

ABSTRACT

Biographical and bibliographic outline to introduce poet, writer and publisher Àlex Susanna who, immediately afterwards, referred to his literary production with the text below.

Nascut a Barcelona el 1957. A l'Àlex tots el coneixem com a poeta, però darrere seu hi ha una extensa trajectòria: ha estat professor de la Universitat Rovira Virgili (1982-1992). Ha estat director literari de l'editorial Columna (1985-1999). L'any 97 funda a la mateixa editorial la discogràfica Columna Música amb la intenció de recuperar el repertori català i hispànic de totes les èpoques, on destaca l'edició completa de Xavier Montsalvatge, i la recuperació de compositors com Pedrell, Homs, Nin-Culmell, Guinjoan..., etc.

El 1984 va fundar el Festival Internacional de Poesia de Barcelona, del qual fou director fins a l'any 2000. El 1998 funda el Festival de Poesia Catalana de Sant Cugat que ha dirigit fins al 2002. Actualment és director de l'àrea de cultura de l'Institut Ramon Llull.

En la seva obra poètica, entre d'altres obres, hi figuren: *Memòria del cos* (premi Miquel de Palol 1979), *Els dies antics* (1982), *El darrer sol* (1985), *Palau d'hivern* (1987, finalista del premi nacional de poesia 1988), *Les anelles dels anys* (1991, premi Carles Riba 1990), *Boscós i ciutats* (1994) i *Suite de Gelida* (2001). Aquest darrer llibre ha estat traduït al francès amb el títol d'*Inutile poésie* i ha guanyat recentment el Grand Prix de la Ville de Bergerac 2002 al millor llibre de poesia estrangera.

El mateix any 2001 va aparèixer en castellà una antologia de la seva obra poètica amb el títol de *Casas y cuerpos*. Recentment s'acaba de publicar en edició bilingüe català-castellà *Inútil poesia*.

Aquesta obra poètica ens enfronta de manera suau i planera amb una temàtica que facilita l'endinsament del lector, ens sentim a prop d'allò que ens diuen els seus poemes. El pas del temps es passeja per la seva obra i ens impregna d'aquesta fragilitat que té la vida per ella mateixa. Vegem-ho només en aquests poemes esparsos de *L'edat mitjana*:

Ara, però, t'adones
 que qui t'està començant
 a castigar, impietosament,
 no són els altres
 sinó la vida que t'assetja impenitent,
 fins a treure't de tu mateix,
 i basta prendre'n consciència
 per saber que un nou llinar has traspasat:
 el de l'edat mitjana de l'home
 –de totes la més cruel, com digué algú,
 car és un clar període de guerra
 sense enemic definit:
 massa grans per continuar jugant
 (certs arravataments ja no et són permesos),
 massa joves encara per assumir un nou rol,
 tot tu t'inverteixes en un penible esforç
 de construir el que no tens ni saps.

Aquest tema el retrobem en *Edat doblada* quan diu

*Però ara que et doblen els anys i vora meu
 et tinc contant-me coses del passat,
 cruel mostra el temps les seves urpades
 i el teu bell rostre veig cansat.*

O bé:

*El temps és una esquerra
 que s'obre a poc a poc
 a les cases més velles del poble. ("Benós")*

Però al costat de tot això la força del propi aprenentatge, o la de l'amor que ens fa eterns i ens capgira per dins:

*Plou, amor, sempre que vénis,
 i trona i llampega premonitòriament
 com per avisar-me que rere teu
 s'hi amaga una delicada tempesta
 que pot fer estralls dintre meu...
 [...] El viatge de l'amor
 vol tanta embranzida com càlcul:
 si no, el plaer es deixata en oblit
 i res no pot sorprendre'ns
 perquè res no ha estat previst. ("Les anelles dels anys")*

L'Àlex tampoc oblida el dia a dia, els viatges en tren, en avió, la família, els fills, les cases, els jardins, les mimoses, el foc, la vida mateixa dins del poema:

*Cap vida no cap mai en un poema
però és dins seu que les coses duren,
i un centenar d'anys bé es mereix
de ser lloat amb l'ajut d'uns pocs versos.*

I és així que la vida es fa poesia i la poesia vida:

*Així la vida com la poesia:
quan s'alcen o s'allunyen massa
del que t'és conegut
deixen a l'acte d'interessar-te, car t'agrada viure-les
des de baix,
des d'aquell nivell zero
on les coses són com són
i caminar vol sempre un mínim esforç.*

Al costat del poeta hi ha el prosista i a tots, en pensar la seva prosa, ens ve a la ment i al cor el *Quadern venecià* (1989) (premi Josep Pla 1988). No oblidem que aquesta obra té el seu paral·lel en poesia en el *Palau d'hivern*. Aquest home que, seguint els passos de Baudelaire o dels nostres benivolguts poetes noucentistes, parla de les ciutats i de com aquestes formen part de nosaltres i nosaltres d'elles, i els llocs s'omplen de vida i de sentit sota la nostra mirada:

Venècia està quedant completament inundada. Sonen les sirenes (avis d'acqua alta)... És impressionant veure la plaça de Santa Maria Formosa completament inundada i convertida en un llac on afloren l'església i els palaus al voltant. [...] Hi ha una llum típicament hivernal, tamisada, opalescent, freda.

Una ciutat que a tots ens meravella però que no li va ser fàcil al poeta adaptar-s'hi:

Venècia... la ciutat més meravellosa del món, i la realitat li demostra el contrari: viure-hi és un turment,

però després la ciutat i el poeta es reconcilien i quan ja se n'anava...

Veus per última vegada la ciutat des del nivell de l'aigua, la millor perspectiva. [...] L'aigua està absolutament calmada. El mar sembla d'estiu, tan dòcil. M'entra una gran eufòria. Cap sensació de ruptura, ni, per tant, de malenconia. Me'n vaig content, deixant rere meu -és un dir- una estela d'escuma. Això és tot... Partir d'un lloc o d'una persona, sense dolor i amb ganes de tornar-hi, és un alleujament. Passa ben poques vegades...

Seguiran altres quaderns: *Quadern de Fornells* (1995), *Quadern d'ombres* (1999) i diversos estudis sobre pintors com Francesc Todó, Josep Serra Llimona..., entre d'altres.

I també traduccions. Destacar *Irene*, de Louis Aragon; *Monsieur Teste*, de Paul Valéry, que va ser premi de la Crítica de Serra d'Or 1981; *Cal·ligrames*, de Guillaume Apollinaire, i *Quatre quartets*, de T. S. Eliot.

Per tancar aquest extens currículum dir-vos que la seva obra ha estat traduïda al castellà, francès, occità, portuguès, gallec, anglès, italià, croat, grec, turc, hebreu, àrab, rus i xinès.

Així doncs, tot aquest devesall de fets i gestes assolides amb la rigorositat i el treball d'aquest home, que traspua per tot la idea orsiana que "el poeta no neix sinó que es fa", ens acosta a un macrocosmos en el qual cadascú de nosaltres es pot identificar de maneres diferents, però la seva-nostra realitat fan de la seva obra una petita-gran universalitat que ens embolcalla a tots.

Gràcies, Àlex, perquè amb els teus ulls ens mirem les nostres vides.